

УДК 378:78](477.51)(092)
DOI 10.31654/2663-4902-2021-PP-3-116-122

Коваль О. В.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музичної педагогіки та хореографії
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя,
koval.olenav@gmail.com
orcid.org/0000-0001-9207-4469

Дворник Ю. Ф.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри інструментально-виконавської підготовки
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя,
dvornik_urtyu@ukr.net
orcid.org/0000-0002-7497-0515

МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ПРОФЕСОРА О. Я. РОСТОВСЬКОГО

Стаття присвячена висвітленню мистецько-педагогічних інновацій професора О. Я. Ростовського та розкриття їх значення в контексті розвитку вітчизняної мистецької освіти. Авторами здійснено короткий аналіз досягнень музиканта-педагога, який дає підстави говорити про їх беззаперечну цінність.

Наголошується, що сьогодні важко переоцінити внесок вченого у шкільну мистецьку освіту, методику викладання уроків в закладах загальної середньої освіти, систему підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва тощо. З точки зору сьогодення такі праці, як «Методика викладання музики в початковій школі», «Методика викладання музики в основній школі», «Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки», «Педагогіка музичного сприймання», «Теорія і методика музичної освіти» не лише не втрачають своєї актуальності, а навпаки знаходять все нових і нових прихильників.

Особливої ваги результати музично-педагогічної діяльності вченого набували в умовах становлення молоді держави та розбудови національної системи освіти, який був глибоко переконаний у важливості професії вчителя музичного мистецтва, необхідності досягнення ним високого рівня педагогічної майстерності. Ним обґрунтовані нові концептуальні підходи до поліпшення якості шкільної мистецької освіти, необхідності оновлення програм з музики, змісту уроків, переосмислення їх мети й завдань, вивчення й узагальнення передового вітчизняного та європейського досвіду, широкого впровадження в освітню практику інноваційних розробок.

Одним з важливих напрямків діяльності вченого було наукове керівництво дисертаційними дослідженнями в галузі музичної педагогіки. В статті підкреслюється, що наукова школа професора О. Я. Ростовського відзначається інноваційністю підходів до вирішення актуальних проблем мистецької педагогіки, а результати проведених досліджень новизною та вагомістю висновків.

Авторами статті відстоюється думка щодо необхідності подальшого вивчення здобутків ученого, оскільки переконані в їх новизні та беззаперечній цінності для сучасної теорії та практики мистецької освіти.

Ключові слова: інноватика, мистецько-педагогічна інноватика, методика музичної освіти, вчитель музичного мистецтва.

Постановка проблеми. Зростаючі потреби суспільства в якісній освіті спонукають до пошуку шляхів її удосконалення: через оновлення системи управління, покращення кадрового складу, матеріально-технічного забезпечення освітніх закладів, розробки нових педагогічних технологій та методик тощо. Особливої ваги проблема модернізації освітньої галузі набуває в умовах інтеграції України в європейський

та світовий освітні простори і це торкнулося всіх галузей знань і спеціальностей. Яскравим прикладом, зокрема, може бути мистецька освіта.

Значний внесок у справу її становлення і розвитку зробив Олександр Якович Ростовський – доктор педагогічних наук, професор, автор цілої низки праць, в яких переосмислено вітчизняний та світовий педагогічний досвід, запропоновані нові концептуальні підходи до вирішення проблеми музичного виховання школярів. Далекоглядність вченого, розуміння важливості професії вчителя музичного мистецтва, любов до дитини та величезна працьовитість дозволили удосконалити зміст методики музичної освіти, розкрити закономірності та принципи й створити ще в 1991 році програми з музики для закладів загальної освіти, які й сьогодні не втратили своєї актуальності, мають всі ознаки новизни й відповідають найвищим освітнім стандартам. Всі його праці є інноваційними по своїй суті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Педагогічна інноватика взагалі, й мистецько-педагогічна зокрема, стала предметом пошуків багатьох науковців. Її досліджували В. Вергунова, І. Дичківська, О. Дубасенюк, К. Завалко, Л. Козак, В. Лабунець, Л. Ліхницька, Ю. Мережко, С. Сисоєва, Сі Даофен, О. Топузов, Т. Турчин та ін. Актуалізувалися питання щодо обґрунтування структурних компонентів та методичної моделі інноваційної інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики (В. Лабунець), методики використання інноваційних технологій у підготовці майбутніх учителів музики до співацької діяльності (Сі Даофен), аналізу інноваційної діяльності як складової професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва (Ю. Мережко), розкриття інноваційної сутності видів і форм діяльності на уроках музики в початковій школі (Т. Турчин) тощо. Проблеми педагогічної інноватики розглядалися на наукових конференціях та були предметом обговорення на круглих столах. Втім, і сьогодні вони залишаються актуальними та потребують подальшого вивчення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однією з актуальних проблем сучасної мистецької освіти є недостатній аналіз та узагальнення кращих її здобутків, особливо в площині інноваційності. Існує реальна потреба їх широкого впровадження в освітню практику. Роль корифеїв педагогічної науки в продукуванні інноваційних ідей сьогодні важко переоцінити. Особливе місце серед них належить О. Я. Ростовському – відомому широкому колу вітчизняних і зарубіжних науковців, педагогам-практикам, студентській молоді. Однак, можна констатувати й те, що на сьогодні його праці потребують більш ґрунтовного вивчення, зокрема в контексті інноваційності запропонованих ідей.

Відтак, мета статті полягає у висвітленні мистецько-педагогічних інновацій професора О. Я. Ростовського і розкритті їх значущості для сучасної мистецької освіти.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає Л. Козак, інноваційна освіта стає сьогодні домінуючою тенденцією у всьому світі й виступає альтернативою традиційній, знансєвій парадигмі освіти [5, с. 74]. Від того наскільки вона відповідатиме не лише запитам сьогодення, а й випереджатиме час залежить майбутнє суспільства. Втім, інноватика це не лише докорінне реформування, це й оновлення педагогічного процесу, впровадження досвіду. В цьому контексті особливого значення набуває вивчення наукового доробку О. Я. Ростовського, який утверджував ідею органічного поєднання глибокого знання досягнень сучасної науки та передової практики з творчою свободою вчителя [12, с. 5].

Удосконалення шкільної мистецької освіти стало одним з найважливіших напрямків діяльності вченого. Особливістю мистецько-педагогічних інновацій О. Я. Ростовського була їх спрямованість на досягнення її мети. В своїй сукупності вони виступають не як окремі напрямки удосконалення методики, а як цілісна система музичної освіти школярів. Особлива роль в цьому процесі, на думку О. Я. Ростовського, належить вчителю, який, у свою чергу, «має досягти достатнього рівня музично-педагогічної культури, щоби бути здатним на гуманістичних засадах формувати музичну культуру школярів». Не дарма, розглядаючи методику музичної освіти як науку і навчальну дисципліну вчений вказував, що «якість підготовки сучасного фахівця значною мірою визначається тим, на якому рівні він мислить, наскільки володіє методологією науки та її методами» [15, с. 18–19].

Аналіз усталеної практики викладання музики в школі дав можливість вченому виявити найбільший, на його думку, недолік – існуюча система «...не забезпечувала повноцінного залучення школярів до скарбниці музичного мистецтва, його благодатного впливу на формування особистості» [15, с. 9], а саме формування особистості, а не набуття знань, умінь і навичок, мало б бути головною метою музично-освітньої роботи в школі [15, с. 10].

Таке переосмислення кінцевої мети уроків музичного мистецтва стало інноваційним за своєю сутністю і сьогодні виступає основоположним в роботі вчителя.

Ця ідея вченого лежала і в основі викладання ним дисципліни «Методика музичної освіти», яка знайшла відображення в основних положеннях, що сьогодні стали дороговказами нинішньому поколінню викладачів, а саме: глибока увага до неповторності й самоцінності результатів художньо-педагогічної діяльності кожного здобувача освіти, розвиток у майбутніх вчителів почуття успіху від власних навчальних досягнень та підтримування їх творчих ініціатив, спонування до самовдосконалення й самовираження в навчально-педагогічній діяльності [15, с. 17].

Він вважав, що читання курсу методики є «особливим видом духовно-особистісної творчості викладача» [15, с. 14]. Сутність такої діяльності, на його думку, має визначатися «...її спрямованістю на створення таких комунікативних зв'язків, які найбільшою мірою відповідають природі музичного мистецтва, його впливу на особистість» [15, с. 14]. З точки зору сьогодення ці ідеї, задекларовані десятиліття тому, не втратили своєї актуальності, навпаки, вони відповідають вимогам часу.

Активне втілення в практику підготовки вчителя музичного мистецтва означених положень забезпечує розвиток його творчої індивідуальності, формує власний неповторний стиль педагогічної діяльності, розкриває художньо-творчий потенціал, що в своїй сукупності, дозволяє говорити про особистісну траєкторію професійного становлення і подальшого зростання. Це повною мірою співзвучно з іншою думкою вченого, що досягнення найвищих результатів в мистецькому навчанні дітей стає можливим лише за умови набуття вчителем високого рівня педагогічної майстерності.

Розглядаючи науково-педагогічний доробок О. Я. Ростовського в контексті інноваційності варто згадати й два його авторських навчально-методичних посібники – «Методика викладання музики в початковій школі» та «Методика викладання музики в основній школі». Вони побачили світ у 2000 році й до сьогодні залишаються настільною книгою вчителів музичного мистецтва та студентів, що здобувають мистецько-педагогічну освіту. Метою їх написання було висвітлення основ методики музичного навчання і виховання школярів, шляхів удосконалення змісту й методів музичного навчання в загальноосвітній школі та допомога вчителям у підготовці та проведенні уроків музики.

В посібниках подані й поурочні методичні розробки уроків (орієнтовні), які були доповнені необхідними для вчителя матеріалами [12, с. 4]. В Україні це перше подібне видання, яке стало справжнім помічником педагога-музиканта в його роботі. При цьому, сам автор у післямові писав, що посібники «слід розглядати як орієнтовно-практичні методи роботи, гнучкі й мінливі, що вимагають педагогічної ініціативи й творчості» вчителя. Він розумів необхідність подальшого удосконалення методичного забезпечення уроків музичного мистецтва, важливість надання творчої свободи вчителю, що в своїй сукупності має забезпечувати інноваційний поступ шкільної мистецької освіти.

У науковому доробку О. Я. Ростовського значне місце належить аналізу західноєвропейської та вітчизняної музично-педагогічної спадщини, яка за його словами «...цінна тим, що вона не пропонує готових рецептів вирішення проблем», а навпаки оголює їх, показує суперечності та закономірності, що, у свою чергу, допомагає орієнтуватися нам у сучасному світі.

В навчальному посібнику «Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки», який побачив світ ще в 2003 році, вчений говорив про важливість осягнення дійсного смислу уроків історії – не лише шукати зразки для наслідування, а й аналізувати помилки, аби їх уникати. Сьогодні особливо актуальною, і по суті інноваційною, є думка вченого про те, що «просте повторення чи спроба реконструювати минуле на основі його ідеалізації – не найкращий спосіб «учитися в історії», і далі,

«освітні традиції – це ціла культура, яка поступово відходить у минуле, спонукаючи до нових пошуків». Нині ця думка загально визнана.

О. Я. Ростовський був переконаний у необхідності подальших пошуків шляхів удосконалення мистецької освіти саме через переосмислення вітчизняного та зарубіжного досвіду і вважав, що «сучасна музична педагогіка є прямою наступницею тих знань і традицій, які передавалися від одного покоління до іншого з поясненням старого і додаванням нового» [10, с. 4].

Вся діяльність вченого і музиканта-педагога була присвячена саме удосконаленню системи мистецької освіти. Серед найвизначніших здобутків можна назвати вихід в світ перших в незалежній Україні «Програм з музики середньої загально-освітньої школи та поурочних методичних розробок», в яких наскрізною лінією проходила ідея музичного виховання на основі національної музичної культури.

Слід сказати і про те, що вони були здані до набору ще за чотири місяці до проголошення Акту про незалежність. Далекоглядність вченого, його любов до вітчизняного мистецтва, величезний досвід та невичерпне бажання створити сучасну шкільну мистецьку освіту значною мірою реалізувалося в цих програмах. Вони були створені авторською групою, якою керував О. Я. Ростовський і отримали широке визнання музично-педагогічною спільнотою та поширилися по всій Україні. Сьогодні можна із впевненістю говорити про їх справжню інноваційність.

Варто згадати й визначальну для мистецької освіти України працю вченого, яка була опублікована в збірнику наукових статей в 1997 році. Це – Концепція музичного виховання школярів на основі української національної культури. В ній висвітлено погляд на мистецьку освіту, підкреслена особлива роль народної музичної творчості у становленні духовності людини. Виховання народною піснею, на думку вченого, має бути одним із провідних завдань вчителя, опора на національний фольклор має сприяти «проникненню учнів до глибини народної творчості...», «...рідна мова, пісня, казка мають врятувати ... від безпам'ятства, безликість і сірості» [9, с. 34–35].

Ще одним здобутком поповнилася мистецько-педагогічна наука. Ним, безперечно, є докторська дисертація О. Я. Ростовського «Педагогічні основи керування процесом музичного сприймання школярів». Інноваційність дослідження, теоретична та практична значущість результатів визначили нові шляхи удосконалення шкільної музичної освіти та системи підготовки вчителів музичного мистецтва і втілилися у вже раніше згаданих навчально-методичних посібниках «Методика викладання музики у початковій школі», «Методика викладання музики в основній школі» та навчально-методичному посібнику для студентів вищих навчальних закладів, учителів музики та викладачів музично-педагогічних факультетів «Педагогіка музичного сприймання».

Сьогодні загально визнаною є думка про те, що музичне сприймання має виступати провідним видом музичної діяльності на уроці музичного мистецтва, при цьому, роль інших видів діяльності жодним чином не зменшується. Не випадково і увага вчених та педагогів-практиків прикута до проблеми музичного сприймання, втім, варто відзначити вагомий внесок у її вирішення саме О. Я. Ростовським. Ним вперше були розкриті теоретичні основи педагогічного керування процесом музичного сприймання школярів, закономірності й принципи формування музичного сприймання, визначені педагогічні умови, які сприяють ефективності перебігу цього процесу та запропонований метод керування музичним сприйманням, який автор сформулював, як художньо-педагогічне спілкування. Сьогодні його праця «Педагогіка музичного сприймання» цитована майже у 300 джерелах, що вказує на її глибину, фундаментальність і безперечно затребуваність.

Навчально-методичний посібник «Теорія і методика музичної освіти» знають всі, хто здобуває мистецько-педагогічну освіту, молоді педагоги, досвідчені вчителі-практики, його цитують вчені-педагоги. І це не дивно, адже, як вказується в анотації до книги, в ній розкрито зміст методики музичної освіти як науки і навчальної дисципліни, проаналізовано здобутки вітчизняної і західноєвропейської музичної педагогіки в історичному вимірі, викладено основи методики музично-освітньої роботи зі школярами, розкрито закономірності і принципи музичної освіти. В ній знайшли відображення глибокий аналіз та узагальнення існуючих методик та методичних

систем музичного виховання, результати спостережень і власних багаторічних досліджень. Сам автор називав цей посібник – «книга мого життя».

Закликаючи до необхідності подальших пошуків, вчений не зупинявся на досягнутому і власним прикладом щоденної титанічної праці, надихав своїх учнів. Він створив цілу наукову школу. Під його керівництвом було підготовлено до захисту й захищено дванадцять кандидатських дисертацій, які відзначалися своєю науковою новизною, вагомістю висновків та інноваційністю підходів до вирішення актуальних проблем мистецької педагогіки.

Його мрією було створення науково-дослідної лабораторії мистецької освіти. Вчений вбачав необхідність ширшого залучення викладачів, аспірантів і студентів, учителів музичного мистецтва, викладачів вищої школи до розробки фундаментальних і прикладних проблем мистецької педагогіки, створення наукової бази для підготовки майбутніх фахівців. Ним були визначені основні напрямки діяльності лабораторії: розкриття методологічних основ мистецької педагогіки вищої і середньої школи; обґрунтування концептуальних засад сучасної мистецько-педагогічної освіти; дослідження актуальних проблем виховання і розвитку особистості майбутнього вчителя; розробка нових та удосконалення існуючих технологій фахової підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін; сприяння науково-методичному забезпеченню навчального процесу мистецько-педагогічної освіти; дослідження проблем теорії музичного навчання і музичного виховання учнів загальноосвітньої школи.

Вчений був переконаний в необхідності удосконалення системи мистецької освіти, проведення ґрунтовних досліджень проблем мистецької педагогіки і впровадження їх результатів у освітню практику.

Висновки. Все означене дає підстави говорити про музично-педагогічну та наукову діяльність О. Я. Ростовського як інноваційну за своєю сутністю. Вченим значно удосконалено процес підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, визначено нові концептуальні підходи до поліпшення якості шкільної мистецької освіти, оновлення їх змісту, переосмислення мети й завдань. Він відчував гостру потребу суспільства в освітніх реформах, пропонував нові напрямки модернізації мистецького навчання і виховання, ефективні шляхи вирішення цілої низки актуальних проблем мистецької педагогіки та чітко розумів подальші перспективи її розвитку. Всі мистецько-педагогічні новації Олександра Яковича Ростовського, його колосальний науково-педагогічний доробок є справжнім надбанням вітчизняної освіти.

Література

1. Бухнієва О. А., Банкул Л. Д. Потенціал інноваційних технологій у мистецькій освіті. *Теорія і методика професійної освіти*. 2019. Вип. 10. Т. 1. С. 110–114. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/10/part_1/26.pdf (дата звернення 08.07.2021 р.).
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
3. Завалко К. В. Основи інноваційної діяльності вчителя музики: навч.-метод. посіб. Черкаси: Друкарня «Черкаський ЦНП», 2013. 211 с.
4. Кавунник О. А. Мистецько-освітні виміри інновацій професора О. Я. Ростовського. *Теорія і методика мистецької освіти*: зб. наук.-метод. статей / за ред. Ю. Ф. Дворника, О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2018. С. 7–12.
5. Козак Л. В. Педагогічна інноватика у розвитку нових напрямів освіти. *Освітнологічний дискурс*. 2014. № 2 (6). С. 74–85. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33687089.pdf> (дата звернення 09.07.2021 р.).
6. Мартинець Л. А. Сучасні моделі освіти: навч.-метод. посібник. 2-е вид., доповн. та переробл. Вінниця: ДонНУ, 2015. 102 с. URL: <https://cutt.ly/WmTby0q> (дата звернення 09.07.2021 р.).
7. Програми з музики середньої загальноосвітньої школи та поурочні методичні розробки: 1–4 класи / авт. кол.: О. Ростовський, Р. Марченко, Л. Хлебникова, З. Бервецький. Київ: Освіта, 1991. 136 с.
8. Програми та поурочні методичні розробки середніх загальноосвітніх шкіл. Музика: 1–4 класи / авт. кол.: О. Ростовський, Р. Марченко, Л. Хлебникова, З. Бервецький. Київ: Перун, 1996. 128 с.

9. Ростовський О. Я. Концепція музичного виховання школярів на основі української національної культури. *Художня освіта і проблеми виховання молоді*: зб. наук. ст. / Кол. авт.: Рудницька О. Уланова С., Ростовський О. та ін. Київ: ІЗМН, 1997. С. 34–39.
10. Ростовський О. Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: навч. посіб. Ніжин: Видавництво НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2003. 193 с.
11. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 272 с.
12. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 216 с.
13. Ростовський О. Я. Музична педагогіка. Навчальні програми, методичні рекомендації та матеріали: навч. посіб. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2008. 191 с.
14. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.-метод. посіб. Київ: ІЗМН, 1997. 248 с.
15. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.

References

1. Bukhniieva, O. A. & Bankul, L. D. (2019). Potensial innovatsiinykh tekhnolohii u mystetskii osviti [The potential of innovative technologies in art education]. *Teoriia i metodyka profesiinoi osvity – Theory and methods of vocational education*. Vyp. 10. Vol. 1, 110–114. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/10/part_1/26.pdf (data zvernennia 08.07.2021 r.) [in Ukrainian].
2. Dychkivska, I. M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii* [Innovative pedagogical technologies]. Kyiv: Akademydav [in Ukrainian].
3. Zavalko, K. V. (2013). *Osnovy innovatsiinoi diialnosti vchytelia muzyky* [Fundamentals of innovative activity of a music teacher]. Cherkasy: Drukarnia «Cherkaskyi TsNP» [in Ukrainian].
4. Kavunnyk, O. A. (2018). Mystetsko-osvitni vymiry innovatsii profesora O. Ya. Rostovskoho [Artistic and educational dimensions of innovations of Professor O. Ya. Rostovsky]. *Teoriia i metodyka mystetskoi osvity – Theory and methods of art education*. (Dvornyk, Yu.F. & Koval O.V. (Ed.)). Nizhyn: NDU im. M. Hoholia [in Ukrainian].
5. Kozak, L. V. (2014). Pedahohichna innovatyka u rozvytku novykh napriamiv osvity [pedagogical innovation in the development of new areas of education]. *Osvitolohichnyi dyskurs – Educational discourse*, 2 (6), 74–85. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33687089.pdf>. (data zvernennia 09.07.2021 r.) [in Ukrainian].
6. Martynets, L. A. (2015). *Suchasni modeli osvity* [Modern models of education]. (2 ed.). Vinnytsia: DonNU. URL: <https://cutt.ly/WmTby0q> (data zvernennia 09.07.2021 r.) [in Ukrainian].
7. Rostovskiy, O., Marchenko, R., Khliebnykova, L. & Bervetskiy Z. (1991). *Prohramy z muzyky serednoi zahalnoosvitnoi shkoly ta pourochni metodychni rozrobky: 1–4 klasy* [Music programs of secondary school and lesson methodical developments]. Kyiv: Osvita [in Ukrainian].
8. Rostovskiy, O., Marchenko, R., Khliebnykova, L. & Bervetskiy Z. (1996). *Prohramy ta pourochni metodychni rozrobky serednikh zahalnoosvitnikh shkil* [Programs and lesson methods of secondary schools. Music]. Muzyka: 1–4 klasy. Kyiv: Perun [in Ukrainian].
9. Rostovskiy, O. Ya. (1997). Kontsepsiia muzychnoho vykhovannia shkoliariv na osnovi ukrainskoi natsionalnoi kultury [The concept of music education of schoolchildren on the basis of Ukrainian national culture]. *Khudozhnia osvita i problemy vykhovannia molodi – Art education and problems of youth education*. Rudnytska O., Ulanova, S. & Rostovskiy, O. (Eds.). Kyiv: IZMN [in Ukrainian].
10. Rostovskiy, O. Ya. (2003). *Lektsii z istorii zakhidnoievropeiskoi muzychnoi pedahohiky* [Lectures on the history of Western European music pedagogy]. Nizhyn: Vydavnytstvo NDU im. Mykoly Hoholia [in Ukrainian].
11. Rostovskiy, O. Ya. (2001). *Metodyka vykladannia muzyky v osnovnii shkoli* [Methods of teaching music in primary school]. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian].
12. Rostovskiy, O. Ya. (2001). *Metodyka vykladannia muzyky v pochatkovii shkoli* [Methods of teaching music in primary school]. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian].
13. Rostovskiy, O. Ya. (2008). *Muzychna pedahohika. Navchalni prohramy, metodychni rekomendatsii ta materialy* [Music pedagogy. Training programs, methodical recommendations and materials]. Nizhyn: Vydavnytstvo NDU im. M. Hoholia [in Ukrainian].
14. Rostovskiy, O. Ya. (1997). *Pedahohika muzychnoho sprymannia* [Pedagogy of musical perception]. Kyiv: IZMN [in Ukrainian].

15. Rostovskyi, O. Ya. (2011). *Teoriia i metodyka muzychnoi osvity* [Theory and methods of music education]. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian].

Koval O.

Ph.D in Pedagogical Sciences,
Associate Professor of Music Pedagogy and Choreography
Nizhyn Mykola Gogol State University,
koval.olenav@gmail.com
orcid.org/0000-0001-9207-4469

Dvornyk Y.

Ph.D in Pedagogical Sciences,
Associate Professor of Instrumental and Performing Training
Nizhyn Mykola Gogol State University,
dvornik_uriy@ukr.net
orcid.org/0000-0002-7497-0515

**ARTISTIC AND PEDAGOGICAL INNOVATIONS OF PROFESSOR
O. ROSTOVSKY**

The article is dedicated to highlight the artistic and pedagogical innovations of Professor O. Rostovsky and reveal their meaning in the context of the development of domestic art education.

The authors made a brief analysis of the achievements of the musician-teacher, which gives reasons to speak about their undeniable value.

It is emphasized that today it is difficult to overestimate the scientist's contribution to school art education, methods of teaching lessons in general secondary education institutions, the system of training future teachers of music, etc. From today's point of view, such works as «Methods of teaching music in primary school», «Methods of teaching music in secondary school», «Lectures on the history of Western European music pedagogy», «Pedagogy of music perception», «Theory and methods of music education» not only do not lose their relevance, but on the contrary find more and more supporters.

The results of musical and pedagogical activity of the scientist, who was deeply convinced of the importance of the profession of music teacher, the need to achieve a high level of pedagogical skills, gained special importance in the conditions of formation of the young state and development of the national education system. It substantiates new conceptual approaches to improving the quality of school art education, the need to update music programs, lesson content, rethink their goals and problems, study and generalize the best domestic and European experience, the widespread introduction of innovative developments in educational practice.

One of the important activities of the scientist was the scientific guidance of dissertation research in the field of music pedagogy. The article emphasizes that the scientific school of Professor O. Rostovsky is characterized by innovative approaches to solving current problems of art pedagogy, and the results of research novelty and validity of conclusions. The authors of the article defend the need for further study of the achievements of the scientist, as they are convinced of their novelty and undeniable value for modern theory and practice of art education.

Key words: innovation, artistic and pedagogical innovation, methods of music education, teacher of music art.